

УДК
 7.012:687.
 016

ЯРОСЛАВ ПУЖАК, НАТАЛІЯ ЧУПРИНА
 Київський національний університет технологій та дизайну,
 Україна

ПРИНТИ ЯК ІНСТРУМЕНТ ФОРМУВАННЯ ВІЗУАЛЬНИХ КОДІВ В ДИЗАЙНІ ОДЯГУ

***Мета.** Визначення значення та проєктних засобів застосування орнаментів та принтів для формування візуальних кодів в дизайні одягу. Обґрунтування естетичної та комунікативної функцій принтів в сучасній моді за рахунок застосування певних методів друку.*

***Ключові слова:** принти, дизайн одягу, шовкографія, сублемація, дизайнерський бренд.*

***Постановка завдання.** Принти як форма оздоблення одягу мають багатотисячолітню історію. Перші зразки текстилю з орнаментами знайдені у похованнях Стародавнього Єгипту (III тис. до н.е.). Орнаментальні мотиви на лляних тканинах мали символічне значення – вони не лише прикрашали одяг, а й виконували захисну, обрядову та комунікативну функцію [1]. Промислова революція XVIII–XIX ст. радикально змінила підхід до створення принтів. Саме в цей час відбулося масове виробництво текстилю з нанесеними візерунками. Особливу популярність здобули індійські ситці (chintz) – бавовняні тканини з квітковими орнаментами. Європейські фабрики, зокрема у Ліоні та Манчестері, швидко перейняли технологію і почали виробляти принтовані тканини у великих масштабах [2].*

***Методи досліджень** У роботі застосовано комплексний аналіз ролі принтів у сучасному дизайні одягу як важливого інструмента формування бренду. Проаналізовано історичний розвиток принтів від орнаментальних мотивів стародавніх культур до сучасних цифрових технологій та систематизовано класифікацію принтів та техніки їх створення.*

***Результати досліджень.** XX століття відзначилося справжнім розквітом принтів. Кожне десятиліття мало свої візуальні коди: 1920–30-ті – стиль ар-деко з його геометричними формами та контрастними кольорами; 1960-ті – психоделічні візерунки та яскраві абстракції, що стали символом контркультури. 1970-ті – панк-рух із протестною графікою та текстовими принтами. 1990-ті – мінімалізм і логотипоманія, коли бренди (Calvin Klein, Gucci) почали використовувати власний логотип як головний візуальний код (табл.1).*

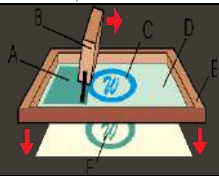
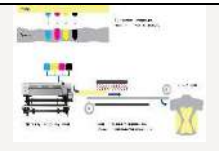
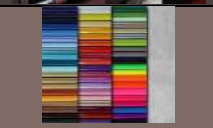
Таблиця 1 – Візуальні коди принтів XX століття

1920-30-ті рр.				
	Моделі Molyneux, Brialix, Berthe, and Vionnet, 1928 [7]	Моделі Ж. Лепане, Vogue, 1920 [7]	Ілюстрація Art Gout Beaute, 1920-ті [7]	Ілюстрації моделей Art Gout Beaute magazine Paris, 1926 [8]
1960-ті рр.				
	Твірті в Liberty London dress, 1966 [6]	Сюзан Монкур в Saint Laurent Fall Haute Couture, 1965 [6]	Моделі одягу з матеріалами, принтованими в різних техніках, в рекламі 1960-х рр. [6]	
1970-ті рр.				
	Застосування текстового принту (слогану) в дизайні одягу, 1976 [4]	Модель одягу Vivienne Westwood з нанесенням принтів, 1976 [5]	Моделі одягу Vivienne Westwood з нанесенням принтів, Fall Haute Couture, 1977 [5]	
1990-ті рр.				
	Футболка Supreme, 1994 [4]	Футболка Calvin Klein, початок 1990-х рр. [4]	Футболка Gucci, початок 1990-х рр. [5]	Моделі одягу Tommy Hilfinger, 1992 [5]

Завдяки технічному прогресу (розвитку ткацьких і друкарських верстатів) принти стали доступними не лише еліті, а й середньому класу, що сприяло їх демократизації та популяризації. Науковці й практики у сфері дизайну текстилю виділяють кілька ключових технологій нанесення принтів, кожна з яких має свої переваги та обмеження (табл. 2) [3]:

- шовкотрафаретний друк – класичний метод, який дозволяє отримати насичені кольори та високу зносостійкість. Недоліком є складність відтворення багатоколірних малюнків. Але великим плюсом є собівартість друку у великих масштабах.
- сублімаційний друк – технологія термоперенесення, яка забезпечує точну передачу деталей та яскравість кольорів. Найкраще працює на синтетичних тканинах.

Таблиця 2 – Ключові технології наєсення принтів

Шовкографія			
Прямий друк			
Сублімація			
Флекс Плівки			
DTF			

- цифровий друк (DTG, Direct-to-Garment) – сучасна технологія, що дає можливість швидко відтворювати складні зображення у невеликих партіях. Забезпечує високу деталізацію, але поступається за довговічністю класичним методам.
- термотрансфер – передбачає нанесення малюнка через проміжний носій (папір, плівку). Зручний для малих замовлень.
- флекс- і флок-плівки – спеціальні поліуретанові плівки з унікальними фактурами (металізовані, голографічні, оксамитові).

Вони надають принтам додаткового тактильного та візуального ефекту.

– DTF друк – дуже схоже по принципах на термотрансфер, але замість плівки беруть вже готове зображення попередньо надруковане на спеціалізованому принтері.

Висновок. Проведене дослідження дозволило комплексно розглянути роль принтів у сучасному дизайні одягу та їхній вплив на формування бренду. Представлені результати аналізу демонструють, що використання флекс-плівок або DTF у поєднанні з продуманими принтами забезпечує поєднання естетики, інноваційності та економічної ефективності. Це дозволяє молодому бренду зайняти власну нішу на ринку та сформувати впізнаваний візуальний код.

Література

1. McKendrick N., Brewer J., Plumb J.-H. The Birth of a Consumer Society. London : Europa, 1982. 345 p.
2. Hollander A. Seeing Through Clothes. Berkeley : University of California Press, 1993. 197 p.
3. Ryan J., Wentworth W. M. Media and Society : The Production of Culture in the Mass Media. Boston : Allyn and Bacon, 1999. 291p.
4. *Collezioni* : веб-сайт. URL : <http://www.collezioni.info/> (дата звернення: 01.09.2025).
5. *Elle* : веб-сайт. URL : <http://www.elle.fr> (дата звернення: 06.10.2025).
6. *L'officiel* : веб-сайт. URL : <https://www.lofficiel.com/> (дата звернення: 29.09.2025).
7. *Vogue* : веб-сайт. URL : <https://www.vogue.com/> (дата звернення: 03.10.2025).
8. National Gallery of Victoria / fashion archive : веб-сайт. URL : <https://www.ngv.vic.gov.au/fashion-archive/art-gout-beaute/> (дата звернення: 05.10.2025).

УДК 687.1

КОРЧАК ВАЛЕРІЯ, ТЕТЯНА КРотова

Київський національний університет технології та дизайну,
Україна

БАЛЕТНІ МОТИВИ СЕРЕД МОДНИХ ТЕНДЕНЦІЙ СЬОГОДЕННЯ

Мета. Аналіз сучасного тренду “balletcore”.

Ключові слова: колекція, костюми, тенденції, балет, дизайнери, балетні мотиви.

Постановка завдання. Модні тенденції 30-40-х років минулого століття почали змінюватися під дією балетного мистецтва.